

Projekt

z dnia 17 marca 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GOGOLINIE**

z dnia 2021 r.

w sprawie nadania nazwy terenom zielonym w Gogolinie "Park Bioróżnorodności im. Leopolda Cassirera"

Na podstawie art. 18 ust.1 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378), Rada Miejska w Gogolinie, uchwala co następuje:

§ 1. Terenom zielonym zlokalizowanym w Gogolinie, stanowiącym działkę o numerze ewidencyjnym 206/2 obręb Gogolin 1, sklasyfikowanej w ewidencji gruntów i budynków jako nieużytki, będącym obiektem użyteczności publicznej nadaje się nazwę "Park Bioróżnorodności im. Leopolda Cassirera."

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gogolina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Gogolinie

Piotr Czok

Uzasadnienie

Uzasadnienie prawne i stan faktyczny sprawy

W pierwszej kolejności w zakresie wyjaśnienia podstawy prawnej uchwały przywołania wymaga treść art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Wprawdzie, nadawanie nazw parkom, skwerom bądź też innym obiektom użyteczności publicznej nie zostało wprost wyartykułowane w cyt. wyżej unormowaniu, tego rodzaju uprawnienie rady gminy można jednak wyprowadzić z art. 18 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym. Treść art. 18 ust. 1 ww. ustawy zawiera rozwinięcie wprowadzonej w art. 15 ust. 1 tej ustawy ogólnej zasady, zgodnie z którą to rada gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym w gminie, które wiąże się z wprowadzeniem ogólnego domniemania kompetencji co do spraw pozostających w zakresie działania gminy na rzecz organu stanowiącego-kontrolnego. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 12 cyt. ustawy, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, te zaś obejmują w szczególności sprawy zieleni gminnej zadrzewień. Stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, organy gminy na podstawie cyt. ustawy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Do ustalenia zakresu (zasad) korzystania z obiektu użyteczności publicznej, jakim niewątpliwie jest park miejski, skwer, inny teren zielony, należy zaliczyć nadanie mu nazwy (por. wyrok NSA z 4 października 2016r. sygn. akt II OSK 2064/16). Nadanie nazwy terenowi zielonemu ma bowiem znaczenie powszechne, stanowiąc wyraz uporządkowania określonej przestrzeni miasta. Jest przykładem działania o charakterze organizatorskim, podjętym w stosunku do określonego obiektu spełniającego funkcję obiektu użyteczności publicznej. Normatywności przedmiotowej uchwały można zatem upatrywać w nakazie skierowanym do nieograniczonego kręgu adresatów, aby w przypadku czynności prawnych odnoszących się do tego fragmentu przestrzeni używali oni określenia wprowadzonego uchwałą. Taki akt tworzy nową normę, dotyczy indywidualnie oznaczonego parku, skweru, ale krąg jej adresatów jest nieograniczony. Jest to akt generalny i zewnętrzny, dlatego też uznać go należy za akt prawa miejscowego (por. wyrok NSA z 4 października 2016r. sygn. akt II OSK 2064/16).

Teren zielony, co do którego wnosi się, by Rada Miejska nadała mu nazwę, jest terenem o charakterze użyteczności publicznej, oznaczonym w ewidencji gruntów i budynków jako nieużytek, przeznaczonym docelowo do powszechnego użytku.

W tym stanie faktycznym i prawnym uchwała mieści się zatem w zakresie delegacji ustawowej z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, a więc jest aktem prawa miejscowego. Powyższe zaś prowadzi nieuchronnie do wniosku, że warunkiem jej wejścia w życie, podobnie jak wszystkich aktów prawa powszechnie obowiązującego, jest ich ogłoszenie (art. 88 ust. 1 Konstytucji RP), które odbywa się na zasadach określonych w ustawie o ogłaszaniu aktów normatywnych.

Uchwała nie wywołuje skutków finansowych.

Nadanie ww. terenom nazwy "Park Bioróżnorodności im. Leopolda Cassirera" znajduje uzasadnienie w działalności i dokonaniach Leopolda Cassirera na rzecz rozwoju miasta Gogolin i jego mieszkańców. Życie i działalność Leopolda Cassirera szczegółowo opisała lokalna historyczka pani Regina Kalla-Szulc, której opracowanie poniżej przedstawiamy.

"W połowie XIX wieku nastąpił moment przełomowy, zwrotny w dziejach Gogolina. Decydującą rolę w tej kwestii odegrały dwa czynniki — grube pokłady muszlowego kamienia wapiennego, zalegające na obszarze miejscowości oraz oddanie do użytku w 1845 roku wrocławsko-górnośląskiej linii kolejowej, przebiegającej przez Gogolin. Rozwój nauk przyrodniczych i technicznych oraz zastosowanie nowych technologii w przemyśle spowodowały, iż pojawiły się szerokie możliwości przerobu skały wapiennej na wapno, gips i pochodne. Zaistniała też wielka potrzeba eksploatacji kamienia wapiennego, potrzebnego w wielu gałęziach przemysłu, zarówno w budownictwie, jak i w przemyśle ceramicznym, szklarskim, rolnictwie oraz jako środek do bielenia i odkażania. Kolej żelazna umożliwiała stały i szybki transport różnych materiałów budowlanych na przemysłowy Śląsk. Gogolin stał się wówczas atrakcyjny dla inwestorów i przedsiębiorców. Przybywali do Gogolina, tu się osiedlali i pracowali. Budowali szybkie piece wapiennicze i na szerszą skalę produkowali wapno. Byli inspiratorami wielu nowych inwestycji, które zmieniły dotychczasowy wizerunek miejscowości.

Do osób szczególnie zasłużonych dla Gogolina należy Leopold Cassirer. Urodził się 29 sierpnia 1846 roku jako syn właściciela karczmy Salomona Cassirera, pierwszego przełożonego gogolińskiej gminy żydowskiej

w Gogolinie i Ernestine (z d. Wachsmann). Leopold Cassirer był wielkim inwestorem, kupcem, przedsiębiorcą, właścicielem wapiennika, później zakładów wapienniczych. Przez 40 lat był zaangażowany w działalność na rzecz Gogolina, pracując dla rozwoju miejscowości i dobra lokalnej społeczności.

W 1883 roku Leopold Cassirer wraz z bratem Simonem zostali współwłaścicielami zakładów wapienniczych w Gogolinie. Ich firmę zarejestrowano pod nazwą *Gebriüder Cassirer* (firma Braci Cassirer). Te zakłady składały się z dwóch pieców szybowych Rumforda. Były one zbudowane poza wioską Gogolin, w pobliżu „gogolińskiej skały” tj. kamieniołomów. Znajdowały się za ostatnimi dzisiejszymi zabudowaniami przy ul. Powstańców. Przez 30 lat bracia Cassirerowie zarządzali tym zakładem i byli pracodawcami dla mieszkańców Gogolina. W swoich wapiennikach zatrudniali inspektorów, mistrzów produkcji, łamaczy kamienia, skalników i furmanów. W tych wapiennikach pracowali mężczyźni, młodociani i kobiety z Gogolina. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w trosce o zdrowie swoich pracowników Cassirerowie założyli dla nich kasę chorych.

Bracia Cassirerowie byli bardzo postępowi i przedsiębiorczy. W swoim zakładzie wapienniczym wprowadzali innowacje, m. in. zamontowali specjalny dźwиг o napędzie gazowym do transportu kamienia wapiennego, i jako jedni z pierwszych wprowadzili oświetlenie gazowe zakładu. Na uwagę zasługuje też zmysł ekologiczny i praktyczny Leopolda Cassirera, który zapoczątkował obsadzanie wyeksploatowanych kamieniołomów drzewkami owocowymi. Drzewka te przyjęły się, upiększyły krajobraz oraz dostarczały owoców. Ten pomysł zadrzewiania przejęła w 1894 roku Gogolińsko - Górażdżańska Wapiennicza Spółka Akcyjna.

Bracia Cassirerowie prowadzili swój zakład wapienniczy do 1912 roku, tj. do śmierci współwłaściciela — Simona Cassirera. Następnie zakupiła go Gogolińsko

Górażdżańska Wapiennicza Spółka Akcyjna. Te wapienniki były czynne aż do II wojny światowej. Funkcjonowały w 1927 roku jako „Cassirer Ofen” (piece Cassirerów), a w 1938 roku jako „alte Kalköfen” (stare piece). Wapienniki Cassirerów są zachowane do dziś.

Podkreślić należy, iż Leopold Cassirer był nie tylko przedsiębiorcą, lecz także jedną z czołowych postaci w życiu samorządowym, społecznym i kulturalnym Gogolina. Pełnił wysokie funkcje i zajmował zaszczytne stanowiska, cieszył się zaufaniem i poważaniem całej gogolińskiej społeczności. Współpracował ściśle z kolejnym kierownictwem gogolińskiego obwodu urzędowego. Pracował w zarządzie gminy wiejskiej Gogolin, przez kilka lat sprawował funkcję zastępcy sołtysa, a następnie sołtysa (*Gemeindevorsteher*). Współdecydował o inwestycjach i projektach na rzecz dynamicznego rozwoju Gogolina.

Leopold Cassirer był także ławnikiem, rozjemcą, sędzią polubownym, wielokrotnie przewodniczącym komisji wyborczych dla okręgu wyborczego Gogolin - Górażdże. Z wielkim zaangażowaniem pracował przy budowie szkoły ewangelickiej w Gogolinie, w której uczyły się dzieci ewangelików i Żydów. W 1912 roku - jako zastępca sołtysa - Leopold Cassirer zlecił posadzenie lip wzdłuż drogi wiodącej do kościoła, przy dzisiejszej ulicy Strzeleckiej, aby podkreślić i upiększyć to miejsce. Niektóre z tych drzew, już ponad stuletnich, rosną tam do dziś.

Leopold Cassirer był także wielkim filantropem, ofiarodawcą i społecznikiem. Gdy w 1891 roku zima była nadzwyczaj surowa i rodzinom gogolińskich skalników, w związku z brakiem pracy, zaglądał w oczy głód, przyłączył się do zbiórki pieniężnej, celem dożywiania ich dzieci. Akcję przygotowywania posiłków zorganizowano w szkole katolickiej. Za zebrane pieniądze przygotowano 802 porcje żywności.

Leopold Cassirer płacił także datki na rzecz rozwoju i pielęgnacji młodzieży w powiecie, udzielał pomocy seniorom oraz uczestniczył w zbiórkach pieniężnych na cele ogólnokrajowe i okazjonalne.

W życiu prywatnym Leopold Cassirer był dwukrotnie żonaty. Pierwszą żoną była Rosalie (z d. Kraemer) - córka kupca Moritza Kraemera i Adeline Bruck z Otmętu.

W tym związku urodziło się 3 dzieci - córka Gertrud i 2 synów. Synowie Feliks i Georg zmarli w wieku dziecięcym. Po śmierci żony Rosalie w wieku 32 lat (pochowana w Krapkowicach) Leopold Cassirer ożenił się z jej siostrą Idą. W tym związku urodziło się także troje dzieci: jedna córka i dwóch synów. Syn Moritz — urzędnik bankowy - zginął podczas Holocaustu w Warszawie, a córka Else zginęła w obozie zagłady Auschwitz w 1943 roku.

Leopold Cassirer zmarł w Gogolinie dnia 27 stycznia 1922 roku w wieku 75 lat. Został pochowany na miejscowym cmentarzu żydowskim. Jego nagrobek zachował się. Leopold Cassirer był przez 40 lat bardzo zaangażowany w działalność na rzecz Gogolina, pracował dla dobra lokalnej społeczności oraz rozwoju tej miejscowości.

Powyższe informacje wykazują, że Leopold Cassirer cieszył się bardzo wielkim zaufaniem wszystkich mieszkańców Gogolina, czego dowodem jest jego wielokrotny wybór na różne stanowiska oraz powierzanie odpowiedzialnych funkcji."